

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/nauka-1/konferencje-naukowe/34043,Konferencja-naukowa-Aparat-bezpieczenstwa-wobec-Kosciola-Katolickiego-na-obecnym.html>
20.04.2024, 05:35

Konferencja naukowa „Aparat bezpieczeństwa wobec Kościoła Katolickiego na obecnym terytorium Diecezji Sandomierskiej 1944-1956” - Sandomierz, 4-5 grudnia 2007 r.

W dniach 4 i 5 grudnia 2007 r. w budynku Instytutu Teologicznego przy ulicy Mariackiej 9, w Sandomierskim Wyższym Seminarium Duchownym odbyła się konferencja naukowa „Aparat bezpieczeństwa wobec Kościoła Katolickiego na obecnym terytorium Diecezji Sandomierskiej 1944-1956”, przygotowana przez: Kurię Diecezjalną w Sandomierzu, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie, Katedrę Historii Kościoła w XIX i XX w. – Wydział Teologii KUL.

Wojewódzkie Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego oraz Powiatowe Urzędy do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego były jednostkami terenowymi podległymi początkowo Resortowi Bezpieczeństwa Publicznego PKWN, a następnie – od 1 stycznia 1945 r. do 14 grudnia 1954 r. – Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego. Kolejna zmiana w centralnych strukturach organizacyjnych organów bezpieczeństwa nastąpiła 14 grudnia 1954 r., kiedy to powołano do życia Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego, który funkcjonował do 27 listopada 1956 roku.

Poszczególni prelegenci podczas sesji naukowej omówili działalność terenowych odpowiedników przedstawionych wyżej struktur. Od początku funkcjonowania resortu w kręgu jego zainteresowania znajdował się także Kościół Rzymskokatolicki, dzięki sesji można było poznać działania organów bezpieczeństwa między innymi wobec Kurii Biskupiej w Sandomierzu, poszczególnych parafii oraz księży.

PROGRAM KONFERENCJI

Dzień I (wtorek - 4 XII 2007 r.)

- 10.00 – słowo wstępne: **ks. bp prof. dr hab. Andrzej Dzięga**, Ordynariusz Diecezji Sandomierskiej
- 10.20 – **ks. dr hab. Bogdan Stanaszek** (KUL) – Działania aparatu bezpieczeństwa wobec WSD i Kurii Biskupiej w Sandomierzu w latach 1944–1956
- 10.40 – **dr Robert Kuśnierz** (IPN Kraków Delegatura w Kielcach) – WUBP w Kielcach z siedzibą w Rytwinach
- 11.00 – **ks. dr Albert Warso** (UKSW – WSD Radom) – PUBP w Sandomierzu w walce z Kościołem Rzymskokatolickim
- 11.20 – **Piotr Tylec** (WSD Sandomierz) – Komunistyczny aparat bezpieczeństwa wobec parafii Diecezji Lubelskiej włączonej w 1992 r. do Diecezji Sandomierskiej
- 11.40 – **Roksana Szczęch** (IPN Kraków) – PUBP w Opatowie przeciw Kościołowi

12.00 – przerwa na kawę

- 12.30 – **dr Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki** (IPN Kraków Delegatura w Kielcach) – Kapłani Diecezji Sandomierskiej skazani przez WSR w Kielcach
- 12.50 – **Monika Komaniecka** (IPN Kraków) – Ludzie kieleckiej „bezpieki” w walce z Kościołem
- 13.10 – **ks. dr hab. Józef Marecki** (PAT/IPN Kraków) – Działania UB/SB wobec ks. biskupa Franciszka Jopa

13.30 – zakończenie części przedpołudniowej

- 15.30 – świadectwa księży, dyskusja – prowadzi **ks. bp dr Marian Zimałek**
- 17.30 – Msza św. w bazylice katedralnej – przewodniczy **ks. bp dr Edward Frankowski**

Dzień II (środa - 5 XII 2007 r.)

- 10.00 – **Mirosław Surdej** (IPN Rzeszów) – PUBP w Mielcu w walce z Kościołem Rzymskokatolickim
- 10.20 – **dr hab. Jan Konefał** (KUL) – PUBP w Kolbuszowej w walce z Kościołem Rzymskokatolickim
- 10.40 – **Katarzyna Kyc** (IPN Rzeszów) – PUBP w Tarnobrzegu w walce z Kościołem Rzymskokatolickim
- 11.00 – **Mariusz Krzysztofiński** (IPN Rzeszów) – PUBP w Nisku w walce z Kościołem Rzymskokatolickim

11.20 – przerwa na kawę

- 11.40 – **Piotr Chmielowiec** (IPN Rzeszów) – Kapłani dekanatów północnych Diecezji Przemyskiej skazani przez WSR w Rzeszowie
- 12.00 – **dr Krzysztof Kaczmarek** (IPN Rzeszów) – Ludzie rzeszowskiej „bezpieki” w walce z Kościołem 1944–1956

12.20 – dyskusja, zakończenie obrad